

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n, Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00 Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

часопись для робочого люду — виходить два рази на тиждень: В СЕРЕДУ І СУБОТУ.

Видат Стотваринене "Українських Робітничих Вістей". Предплата на рік \$4.00

Адреса: UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ЯК "ПАТРІОТИ" ПОМАГАЮТЬ ГОЛОДУЮЧИМ.

Сьогоднішній голод на Радянській Україні, що повстав внаслідок посухи, є надзвичайно важким явищем і має історичне значіння. Тому не лише цікавим але і великим важким є прослідити, як до сего голоду, зглядно до справи помічі голодуючим, віднеслася українська буржуазна інтелігенція поза межами України, яка вічно так багато декларує про любов до українського народу.

Коли ми схочемо говорити про українську буржуазну інтелігенцію поза межами України, то мусимо поділити її на три часті: 1) на галицьку, 2) на емігрантську в Європі і 3) на американську та канадську.

Що-ж зробила ця інтелігенція і псевдоінтелігенція (посліди в Канаді і Америці) в справі помічі голодуючим селянам і робітникам на Україні?

Коротко можна відповісти на це питання: нічого. Однак ми не хочемо сказати тут лише голосову фразу, але постараємось перейти більш загальною те, що робили українські націоналісти в користь голодуючих на Україні, а що в дійсності зробили в сій справі.

Перші вісти про голод на Україні прийшли до Америки і Канади в місяці лютий с. р. У відповідь на се українські робітники в Канаді і Америці почали робити заходи о-около несення помічі голодуючим і наслідком того було се, що в марті іступили такі комітети для несення помічі голодуючим і збиралися датки.

Українські "патріоти" в Канаді і Злуч. Державах і словом не заговорили тоді про потребу несення помічі голодуючим, а навіть такі хоросотенні шмаги, як вінніпегський "Український Голос", в брудний спосіб виступили проти роботи в користь голодуючих.

В Галиччї-ж і на еміграції в Європі (маємо тут на думці такі міста як Відень, Прага, Берлін і ин., де живе під тепершню пору багато укр. інтелігенції, а у Відні є ще й споре числа укр. робітників), куди вісти про голод на Україні наспіли близько о місяць скорше, як до Америки і Канади — не зроблено тоді абсолютно нічого в справі несення помічі голодуючим на Україні. Ніхто ніде ані словом не відізвався, що треба ратувати голодуючих.

Щойно десь в половині мая у Відні сформувався комітет "Голодним Україні" на чолі з проф. М. Грушевським, який поставив собі за завдання нести помічі голодуючим на Україні, — однак не умиряючим з голоду селянам і робітникам в навіщеній посухою полудневій Україні, але голодуючій інтелігенції, переважно в Київі. І се тоді, коли той комітет у своїх відозвах покликався на посуху і умиряючих з голоду люду. Однак лише се, як-нічо.

Сформований віденський комітет "Голодним Україні" було першим кроком української інтелігенції поза межами України в напрямі ведення якоїсь роботи в користь голодуючих. Саме в той час, в половині мая, українські робітники в Канаді вислали вже були на помічі голодуючим на Україні 6.000 американських доларів. Рента-ж "патріотична" братія як в Галиччї, так і на еміграції в Європі та в Америці дальше ані словом не згадувала про потребу несення помічі голодуючим.

Аж на початку червня українські газети в Галиччї ("Землі і Воля", "Гром. Вістник") помістили відозву "Красного Комітету Допомоги Голодній Україні", що було першим кроком в Галиччї в справі несення помічі голодуючим.

Отже справа представляла ся так: українські робітники в Канаді і Злучених Державах починають збирати помічі для голодуючих на Україні при кінці марта;

Українські інтелігенти радикали типу проф. Грушевського у Відні починають акцію в користь голодуючих на Україні десь в половині мая, себто близько 2 місяці пізніше;

А українські патентовані "патріоти" в Галиччї, у котрих голодуюча Україна під самим боком, починають збирати помічі для голодуючих аж на початку червня.

Чому так пізно зібрані ся єї панове ратувати голодуючих на Україні, ми ніяк зрозуміти не можемо. Скажемо однак, що коли-б вони були дійсно хотіли ратувати голодуючих, то могли-б бути почати відповідну акцію ще в марті, а навіть в лютому, бо вони найліпше знали, що тоді на Україні діло ся.

Що дальше зроблено в Галиччї в користь голодуючих, ми можемо сказати на підставі старокрасних газет отсе.

Львівська "Землі і Воля" з 9. липня с. р. доносить, що по день 29. червня зібрано в Галиччї на помічі голодуючим 14,243,122 польських марок і з того "ухвалено виплатити 2 мільони для допомоги хорим, інвалідам і дітям надніпрянських емігрантів в Польщі".

Коротко сказавши: збираєт ся для голодуючих на Україні, а ратуєт ся сими грошми петлюрівських недоитків в Польщі.

Коли "патріоти" такі щирі для своїх петлюрівських собратів, так чому не зібрані для них особних грошей, а взяли з того фонду, що був призначений для голодуючих на Україні, а не для петлюрівської братії в Польщі.

З сльдоуючого числа "Землі і Воля" з дня 16. липня с. р. довідуємо ся, що по день 9. липня в Галиччї зібрано вже на помічі голодуючим 22,849,710 польських марок, а з "з сеї квоти вислано досі на допомогу "Голодній Україні" 3 мільони мп. і 500 доларів (2,475.000 мп.) на живність через амер. ком. "Ара".

Як і через кого ся помічі вислали на Україну, не зазначено. Однак в тім самім числі "Землі і Воля" є поміщена подка від віденського комітету з підписом Грушевського і ин. львівському комітетови "Голодній Україні" за надіслані на його ррід з 3 мільони мп. В сій подці між иншим пишеть ся: "Всі згадані Вами в листі особи та бажана будуть задоволені". З подки також довідуємо ся, що помічі на Україну це не пішла, а щойно плануєт ся її переслати, "правдоподібно через "Ара".

Разом зібрані все сказане виходить, що зібрані в Галиччї гроші посвятаєт ся до Відні (і то не всі!) а звідтам Грушевський і Ко. переслають поміч через инші ратувочні організації на Україну. Ся поміч мала би правдоподібно припасти лише самій інтелігенції.

Та найголовніше в сій роботі "патріотів" в користь голодуючих є те, що вона ведеть ся аж в липні, — в той час як газети з Радянської України з червня не писали вже нічого про голод на Україні. Значить, що тоді, коли вже хтось нагодував голодуючих, великі українські "патріоти" щойно зібрані ся їх ратувати.

Так виглядає на ділі поміч "українського загалу" в Галиччї голодуючим на Україні, коли ми візьмемо справу чисто з точки реалістичної помічі голодуючому населеню.

Та в роботі Грушевського і галицького загалу не криєт ся ще глюм над голодуючими на Україні. Сї люди бо-блай в мая і червні взяли ся до роботи і дещо вже зібрані та вислали щось з того бодай голодуючій інтелігенції на Україні.

Але що сказати про инших малюків, котрі взяли ся "ратувати" голодуючих аж в липні і серпні, коли на Україні є живня? І то ратують вони голодуючих лише язиком, бо ділом вони нічого не втнуть навіть пізно. Така "робота", се вже чиста чаруга над голодуючими!

Ось віденський "Український Прапор" з 22. липня с. р. містить відозву "до укр. громадянства у Відні і цілій Австрії", під якою підписані представники аж 24 українських партій і рїжних організацій у Відні. Чи ті люди, а всі вони є інтелігентами, аж при кінці липня довідали ся, що на Україні є голод? Чи як вони хотіли дійсно помічи голодуючим, най вже буде ученим і письменникам, то чи не могли почати робити щось тоді, коли почав роботу Грушевський зі своім комітетом? Чи, з котрого-б боку не брати, а така пізня акція не має ніякого оправданя. Се виглядає скорше на те, що хочеть ся по собі лишити документ, що й ми щось робили в користь голодуючих, але ніяк не виглядає на дійсну поміч голодуючим.

Такі самі малюки є і в Америці. Ось джерзенська "Свобода" з 2. серпня помістила відозву "до українського загалу в Америці" в справі помічі голодним на Україні, під якою також видніють по 4—5 імен від кожної з 7 організацій. Крім сеї відозви "Свобода" помістила вже всі инші відозви, які видано у Відні і у Львові в справі помічі голодуючим, а також від себе помістила около десятка статей (не входимо тут в їх зміст), в яких закликала складати жертва на помічі голодуючим на Україні. Таку неспійнову кампанію "Свобода" веде вже поверх два місяці, від часу поміщення відозви комітету Грушевського з Відня, однак до 15. серпня вона зібрала на помічі голодуючим всего \$59.31.

Та проте в "Свободі" з 12. серпня можна вчитати в редакційній статі сльдоуючі слова, надруковані великим чорним друком: "Помагаймо далі голодуючій Україні! Україна це далі потребує нашої помічі! Так немовби "Свобода" вже помагала голодуючій Україні.

Забере ще два місяці і "Свобода" збере других \$59.31 і тоді яку сотку аби півтори пішло до Львова або до Відні. Але шуму, крику, фраз про "нещю Україну", про ратоване голодуючих в неї і не передухаєт.

Так на ділі ратують українські "патріоти" голодуючих на Україні. Навіть голодуюча інтелігенція не дістала від них помічі тоді, коли їй потребувала і хїба дещо кашне їй аж тепер, коли вже хтось инний дав її хїба. А умряючі з голоду селяни і робітники нічого не дістали від тих, які закривавились великим українським патріотизмом, так багато мелять тепер своїми брудними язиками про голодуючих на Україні та про потребу несення їм помічі.

"УКРАЇНСЬКЕ ЖИТЕ ЗА КОРДОНОМ".

Надало комусь лихо понавишувати рїжних кордонів. Поділили світ на часті, натворили рїжних держав, покордонили їх між собою, погонивили люду з деяких держав поза сї кордони і думають, що зробили гарне діло.

Але ми нічого не зробимо, коли вже таке стало ся. Мусимо приймати те, що маємо, та ще й бути владчими, що маємо кордони, бо инакше не знає-б, де ми находимо ся. Отже беру "Нову Україну" з старими "Українами" я нічого не маю спільного. Признаю розвиток техніки і зміну суспільства... Беру "Нову Україну" і читаю там аж до нудоти старі, сухіні фрази.

Старій грїшник Сріблянський доказує на чім світ стоїть, що се не спека спричинила на Україні голод. "А хїба сеї спеки не було в Європі, прим. у Чехії, Франції? В Америці на вулицях падали і навіть мерли люди від спеки..."

Оттак то наша українська, вже нещасна доля. Поїдеш вперед — біду наженеш; лишеш ся позаду — біда тебе нажене; будеш хати в середині — задики вибьют.

Українцям на Україні — не спека вислушила збоже, але по-втаківшим з України до Чехії то спека вислушила мїзок; їх побратимам в Джерзі Ситі і Вінніпегу — редакторам "Свободи" і "Українського Голосу" — спека перевернула пам'ять і вони тепер не в силі розрізнити 200,000 від 2,000; а редактор "Укр. Голосу" не розрізнити вже й комітети помічі голодуючим в Росії і на У-

А ось ще одна цїтка про "Українське жите за кордоном". Перепрошаю, "з жита Української Академічної Громади". Беремо "Нову Україну" ч. 7. і дослівно читаємо там сльдоуюче:

"В жито Української Академічної Громади в Празі зайшли несподівані води. Постуєт студентство в Радо-Радї з своєю хоросотенною Радою зажадало від неї усуненя з числа її членів Володимира Золотаренка, як людини неморальної. Голова Радї ст. Черкавський на загальних зборах У.А.Г. заявив, що ругиьт ся за Золотаренка головою.

Тепер виявило ся, що Золотаренко десь инк. Сльда студентська комісія установила, що 1) він був головно мїсцевей групи хїлборуба-гетьманців, 2) мав зв'язки з врандітцями, 3) не здав 50,000 к. ч. студентських грошей, які були в нього на руках, як члена Радї У.А.Г.

Золотаренко був активним провідником хоросотенного студентства в користуваннєм на дядь, довірем - та патріотикою навіть деяких професорів.

Сльда студентська комісія в Празі Золотаренка подала заяву до загальн. Зборів У.А.Г. про необхідність виключення з У.А.Г. як Золотаренка, так і Черкавського (быв. члена Радї У.А.Г.) та Олександрів (Лопатюка (Презид. "Студ. Помочи").

В останні дні здоубо документи, а яких вийшло, що Золотаренко й Лопатюк були агентами польської контррозвідки (дефезиону).

Так то жите за кордоном. Цуф йому, з його кордонами. Вони, тільки порядні людиї псують, а особливо широкі патріотично-українські.

Єсли-б не було кордонів, то люди не крали-б бо не мали-б куди з краденим вїтати.

З котрого боку не глянеш, то кордони такі не надають ся.

І в сїм мене ніхто не переконає.

Одного кордонів, не, можуть зробити: спинити спеки. Але

БАВАРСЬКИЙ БУНТ.

(Кореспонденція до "Укр. Роб. Вістня".)

В Німеччині баварське "питанє" істнує вже дуже давно. Чи то в середніх віках, чи в новїйшїй історії, все Баварія стояла на переходи між двома об'єднаною німецької державою. Баварія не вагалась для своїх власних інтересів злучитись навіть з ворогами Німеччини, пригадаймо тільки наполеонські часи. І від часу повстання німецької республіки баварське "питанє" заострилось.

Хоть Німеччина об'єднана, то всеж таки Баварія має єще таку силу, котра угрожує повазі і політичному впливови самої німецької держави. Тому то жез від двох років міємо тут постїгнути баварську кризу. Окремї права Баварії, котрі вона задержала навіть по об'єднанню німецької держави, спиняють розвій буржуазної держави, так, що співпраця з нею неможлива, мїмо всіх компромїсів, на які згоджуєт ся буржуазна демократія. Баварія не зважає на розпорядженє уряду держави і не виконує уряд парламенту. Вона заіпнувала націоналістично реакціє і дає притулок націоналістичним мордерицям. Вона теж гнобить робітничий рух і мордує тисячі робітників в своїх вїзничях.

Уряд держави придивив ся тому та не міг змінити сього, бо в нього не було на то сил. Грїхи поповненї шайдеманівцями мстилися на них. Вони то провалили Радянську Республіку в Баварії, яку створили і соціалїстичні демократи. Вони вирізали при занятю Мюнхену тисячі робітників в наїдї, що зможуть разом з буржуазією панувати в Баварії. Однак буржуазія віддїчалась їм за се в оную спосіб, що виключила їх з участи у владі. Мурин сповнив своє діло... Надїшов час найстрашнішої реакції, страшного білого терору. Але ніколи шайдеманівцї, котрі мали владу в державі в своїх руках, не опам'ятались, не рїшили буржуазній реакції протиставити силу об'єднаного робітництва, вони все щораз більше віддїлялись від класової боротьби, і запровадили буржуазїї.

Грїхи сї мстять ся тепер. Агентам на Шайдемана, вїбїстено Ратенава були наслідком сеї зради пролетаріату. Реакція набрала щораз більше відваги, перейшла в офензиву і

без сентиментів усунула двох впливових провідників буржуазїї, котрі стояли на перешкодї їх плянїв. Буржуазія пережалася, тепер розходило вже о її власне жите і вона ухвалила закон для охорони республіки, але не лише проти монархістів, але і проти комунїстів. Змаганє комунїстів вжоранїстатї сей момент для пролетаріату, скинути буржуазний уряд та заступити його робітничим меншевицями поборова-ли, вони і дальше залишилися в коалїції з буржуазією. Закон про охорону республіки мусїв нарушити деякі права поодиноких країв, що входять в німецьку державу. Се використала Баварія до виступу проти республіки. Баварії при нарадах над сїм законом відчитали енергічні протести проти його ухвалення. Та коли закон мїмо сього ухвалено, баварський уряд не хоче його виконати, та грозить віддїленням від Німеччини. Баварське вїйсцько поставлено на воєнну стопу.

Очевидно сей конфлікт між Баварією і Німеччиною має свої глибокі грїчини. В Баварії панує аграрний капітал в дріцїх німецьких краях, має промисловий і банковий капітал перевагу. Аграрний капітал, котрий як пануюча класа чебо рез сотки літ мав вплив на розвій європейських народів, передбачає тепер утрату своєї позиції. І тому він опираєт ся.

За часів Гогенцолерів предреставіники аграрного капіталу, конрки, грали першу ролу в державі. І сю ролу грали вони єще довго, хотїяв промисловий капітал відібрав їм їх в оную спосіб, що виключило управлїєвовавому становиску. Владу юнкрів і сльди феудалізму усунено доперва в 1918 р. по поваленню цїсарства. Вже підчас війни примусове господарство скорочувало їх старї привїлеї, а саме їх диктатури на поли харчевої політики. По війні повстала, завдяки зрадї меншевицїв, не пролетарська а буржуазно демократична республіка, якої основою є промисловий капітал, що на вїйні збогатив ся. Аграрний капітал утратив на підставі Версальського мира деякі позиції. Промисловий капітал випирає отже аграрний капітал.

Боротьба аграрного капіталу з промисловим зродила баварське "питанє", баварський бунт. Упромисловленє краю спричинило зменшенє засївної площї. Се положеє аграрї використувуєт для своїх цїлей, тобто для харчевої лихви. Очевидно вона їде в супереч интересам промислового капіталу, котрому потрібний дешевий робітник, що власне унеможливуєт дорогї харчї. І тому то між промисловим а аграрним капіталом їде боротьба, яка на вні являєт ся в боротьбі о форму держави, а боротьбі аграрного капіталу проти республіки. Тому теж промисловий капітал, котрий зараз панує в Німеччині, в сїй боротьбі поступає доволї обережно, бо се боротьба проти свого класового товариша.

Инакше очевидно оціноє ту боротьбу пролетарїат. Правда пролетарїат єще в цїлости не революційний. Опортуністичні проводирї вмовляють в него, що соціалїзм здійснївий шляхом еволюції, демократизації держави. І тому то ярказ велика часть пролетарїату готує та жез боронити ту республіку. Дарма що послїдні 3 роки показали йому, що в хвилі, коли пролетарїат виступає в оборонї сеї республіки, капітал творить один об'єднаний фронт проти нього, бо не хоче допустити до переходу влади в руки пролетарїату, та що державний апарат звертаєт ся не проти ворогів республіки а проти пролетарїату. І тепер, коли республіка була в небезпекї і крадіжї як державних, так і товариських кас звасїгди згають поза всякі кордони.

На загальному патріотичній мові се називаєт ся — "Українське жите за кордоном".

Волинець.

Взяти хоч би Китай. Там вічно бунти, нема ніякого закону і звасїгди їх, Китайцї, як не спека палить, то водою заливає.

Кордонами Китаю заіпнуєт ся єсли не Японія, то європейські олікуни.

Ось недавно тому, лише п'ять тижнів, зірвав ся тїфун в Китаю, в яким згинуло 50.000 Китайцїв одного дня. І на тім тїфун спивив ся, а єсли є кордони, але дурні мізкованя Сріблянського і брехнї української чорної сотні не знають кордонів. Тому їх жите, авантюри, політичні шахраїстї, так і товариських кас звасїгди згають поза всякі кордони.

На загальному патріотичній мові се називаєт ся — "Українське жите за кордоном".

Волинець.

БЕРЛІН, 10. серпня. — Одинокий майже торговельно-промисловий зносини з Росією ведуть ся через метали і цукор центра на Україні. Під тим зглядом перед веде Франція за посередничества французького українського комітету в Парижі, який є одобрений совітським правительством і находить піддержку зі сторони французських фабрикантїв стали. Один з більших французських банків має отворити свою філію на Україні для фінансованя рїзних підприємств.

Українці заклали недавно тому угоду в справі доставлїє рїзничих зрядив через Польщу, за яку будуть платити товаришами. Радянське правительво дозволяє так Французам як і Німцям вести безпосередню діла з українськими кооперативними товариствами, за виключенням всяких зносин в таких справах з московським правительством.

Г. Сокира.

Берлін, Далем, в липні 1922.

ТОВРОВА МІЖ ФРАНЦЕЮ І УКРАЇНОЮ.

БЕРЛІН, 10. серпня. — Одинокий майже торговельно-промисловий зносини з Росією ведуть ся через метали і цукор центра на Україні. Під тим зглядом перед веде Франція за посередничества французького українського комітету в Парижі, який є одобрений совітським правительством і находить піддержку зі сторони французських фабрикантїв стали. Один з більших французських банків має отворити свою філію на Україні для фінансованя рїзних підприємств.

Українці заклали недавно тому угоду в справі доставлїє рїзничих зрядив через Польщу, за яку будуть платити товаришами. Радянське правительво дозволяє так Французам як і Німцям вести безпосередню діла з українськими кооперативними товариствами, за виключенням всяких зносин в таких справах з московським правительством.

Румунїзованє Буковини переводить румунська влада з успіх сїл та з найбільшим пошлком. Усі інтересї в тії справі як у Чорнівцях так і в Букарестї лишають ся без успіху. Найбільше терпить від сього румунського гнєту українське шкільництво. ("У.П.")